

Shoftim 6: Gidon's Encounter #1

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

6:7-10 A message of rebuke

1. Malbim to Shoftim 6:7

לא זעקו על חטאתיהם, רק מתרעמים על הרעה, ולא הכירו כי בא העונש בסבת החטא, לכן שלח נביא להוכיחם:

They did not cry out for their sins, but only complained of their suffering. They did not recognize that the punishment came due to sin, and so He sent a prophet to rebuke them.

2. Ralbag to Shoftim 6:8

ויש לשואל לשאול: אחר שהיה זה הנביא קיים, איך לא הוכיח ישראל כל ימיו, ולמה הוצרכו לנבואת דבורה? וידמה שנאמר בהיתר זה הספק שהוא לא היה מתנבא רק לעתים רחוקים, ולא היה בו כח יתישר בו להנהיג העם. ולזה ג"כ תמצא בזה המקום שהוצרך למנות גדעון על פועל מלחמת מדין.

ואפשר כי כמו שהיה אליהו פעם נראה ופעם נעלם כשישאהו רוח ד' אל מקום רחוק, כך היה הענין בפנחס.

ולזאת הסבה לא שמש בכהונה גדולה כל ימיו אבל שמשו בניו ובני בניו ובני דורות רבים, והוא עדיין קיים, כמו שיתבאר בספר דברי הימים (א ט:כ) וזה כי הוא היה קיים בימי דוד כמו שאמר "ופנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן נגיד היה עליהם לְפָנִים ד' עִמוּ, ולא ימצא בזרע אהרן אחר שיקרא שמו "פנחס בן אלעזר בן אהרן", כמו שמבואר שם בספר תולדותם:

The questioner might ask: Since this prophet was alive, how is it that he did not rebuke Israel all his life, and why did they need Devorah's prophecy? It would appear, to resolve this doubt, that he prophesied only at distant intervals, and he lacked the strength to lead the nation. And therefore you will also find here that he needed to appoint Gidon over the war with Midian.

And it is possible that just as Eliyahu was sometimes seen and sometimes hidden, when the spirit of Gd bore him to faraway places, so it was with Pinchas.

And for this reason, he did not serve as kohen gadol his entire life, but his sons, grandsons and great-grandsons did so for many generations, even as he still lived, as seen in Divrei haYamim I 9:20 that he was alive in the days of David. It says, "And Pinchas ben Elazar ben Aharon haKohen led them in the past, and HaShem was with him." And there is none other among Aharon's descendants whose name is "Pinchas ben Elazar ben Aharon," as is clear in that book of their generations.

3. Abarbanel to Shoftim 6:8

וכפי הפשט נראה שהיה הנביא הנזכר כאן איש שנבא לצורך שעה, ולכן לא נזכר שמו

Within the simple explanation, it appears that this prophet was someone who prophesied due to the need of the moment, and therefore his name was not mentioned.

6:11-24 Gidon's First Encounter

4. Radak to Shoftim 6:11

אינו ר"ל ישיבה כי אין נראים המלאכי בישיבה כי אם בעמידה כמו "ומלאך ד' עומד" "והנה איש עומד לנגדו", אלא ר"ל נתעכב שם תחת האלה עד שיפנה אליו גדעון.

It doesn't mean "sitting", as malachim do not appear while seated, but only while standing, like "And the malach of Gd stood (Zecharyah 3:5)" "And a man stood opposite him (Yehoshua 5:13)." Rather, it means he waited there, beneath the *eilah*, for Gidon to turn to him.

5. Ralbag to Shoftim 6:11

הוא הנביא שזכר, כי הנביא יקרא מלאך ד' כאמרו "ויבא [צ"ל ויאמר] חגי מלאך ד'". ולזה נראה לגדעון בהקיץ בהשתמש חושיו על מנהגם...

This is the prophet mentioned above, for a prophet can be called a "malach of Gd", as in "And Chaggai, malach of Gd, said (Chaggai 1:13)". Therefore he appeared to Gidon when he was awake, and fully functioning...

6. Radak to Shoftim 6:11

ובדרש נתעכב שם עד שמצא לו זכות ואחר כן נראה לו. אמרו, יואש אביו היה חובט חטים, אמר לו גדעון "אבי, זקן אתה, הכנס לביתך ואני אהיה חובט, שאם יבאו המדינים אין בך כח לנוס." אמר המלאך, "קיימת מצות כבוד, וראוי אתה שיגאלו בני על ידיך."

And in a midrash: He waited there until he found a merit for [Gidon], and then he appeared to him. They said: His father Yoash was pounding the grain, and Gidon said to him, "Father, you are old, go into your home and I will pound, for if the Midianites would come you would lack the strength to flee." The malach said, "You have fulfilled the mitzvah of honour, and you deserve to be the agent of My children's redemption."

7. Rashi to Shoftim 6:12

ד' עמך גבור החיל - שנתן לך כח כזה:

"Gd is with you, mighty warrior" – He has given you such strength.

8. Radak to Shoftim 6:12

קראהו כן לבשרו ולחזקו ויגבר וינצח מדין, וכן אמר "לך בכחך זה."

He called [Gidon] this to inform him and encourage him that he would become strong and defeat Midian. And so he said, "Go with this strength of yours."

9. Mishnah Berachot 9:1 (54a)

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר "והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ד' עמכם, ויאמרו לו יברכך ד'." ואומר "ד' עמך גבור החיל..."

And they enacted that one should ask after his friend with the Name, as in, "And Boaz arrived from Bethlehem, and he said to the reapers, 'Gd is with you,' and they said to him, 'May Gd bless you.'" And it says, "Gd is with you, mighty warrior."

10. Rashi to Berachot 54a

ולא אמרינן מזלזל הוא בכבודו של מקום בשביל כבוד הבריות להוציא שם שמים עליו.

And we don't say that he is degrading the honour of Gd to honour people, producing Gd's Name for this person.

11. Rashi to Shoftim 6:13

פסח היה. אמר לו, "אמש הקרני אבא את ההלל, ושמעתיו שהיה אומר 'בצאת ישראל ממצרים', ועתה נטשנו! אם צדיקים היו אבותינו, יעשה לנו בזכותם. ואם רשעים היו, כשם שעשה להם נפלאותיו חנם, כן יעשה לנו, ואיה כל נפלאותיו?"

It was Pesach. He said, "Last night my father recited Hallel to me, and I heard him say, 'When Israel left Egypt,' and now He has abandoned us! If our ancestors were righteous, let Him act for us in their merit. And if they were wicked, them just as He performed His wonders for them for nothing, so let Him do for us. Where are His wonders?"

12. Rashi to Shoftim 6:14

בכח הזכות הזו שלמדת סניגוריא על בני.

With the strength of this merit of yours, that you defended My children.

13. Radak to Shoftim 6:14

פנה אליו והלבישהו גבורה ואמ' לו לך בכחך זה פירו' בכח שהוסיף לו

He turned to [Gidon] and clothed him with strength, and said to him, "Go with this strength of yours," meaning the strength he had given [Gidon].

14. Radak to Shoftim 6:16

אמר לו בשם ד' "כי אהיה עמך", לפיכך אמר לו גדעון "אם כן שנביא אלקים אתה ובשליחותו אתה בא, תעשה לי אות שאתה מדבר עמי בשם ד'."

He told him in Gd's Name, "For I will be with you." Therefore Gidon said to him, "If you are truly a prophet of Gd, and you have come on a mission from Him, then perform for me a sign that you are speaking to me in Gd's Name."

15. Ibn Ezra to Bereishit 15:7

ועוד כי טעם שבועת ד' שיהיה הדבר בלא תנאי, כי כלל כל נבואות הם על תנאי. והנה לא חטא אברם בעבור שבקש לכרות אתו ברית: Further, the purpose of a Divine oath is that it will be unconditional, for as a rule, prophecies are all conditional. Avram did not sin by asking Gd to make a covenant with him.

16. Ralbag to Shoftim 6:21

וזה דומה למופת שנתן אליהו בהר הכרמל, והנה פעולות זה הנביא דומות מצד לפעולות אליהו, וזה ממה שיחזק מאמר האומר פנחס זה אליהו.

This is like the sign Eliyahu gave on Mount Carmel, and this prophet's deeds resemble the deeds of Eliyahu. This supports the teaching that Pinchas is Eliyahu.

17. Metzudat David to Shoftim 6:24

פה אמר לי ד' "שלום":

Here Gd said to me, "Shalom".

18. Malbim to Shoftim 6:24

לפי הפשט פירושו שד' קרא לו שלום (וכן דעת בעל הטעמים ששם הטפחה על ד'), ור"ל שאחר שבני עירו היו עובדי ע"ז, והיה מתירא שיפריעו מעשיו כמו שהרסו את המזבח השני שנבנה אח"ז על המזבח הזה כמ"ש אח"ז, מזבח הזה קרא ד' לו "שלום" שלא הרסוהו בני העיר והוא עוד עד היום בעפרת קיים לזכר הנס.

The simple explanation is that Gd called it "Shalom" (and this is the view of the author of the *trop* notes, who placed a *tjпча* on Gd's Name). It means that since the residents were idolaters, and [Gidon] feared that they would disrupt his activities – as they did in wrecking the second altar, built after this one, as is recorded next – Gd called this altar "Shalom" to say that it would not be wrecked by the residents. It is still in Ofrat today, to remember the miracle.

19. Talmud, Shabbat 10b

אסור לאדם שיתן שלום לחבירו בבית המרחץ משום שנאמר "ויקרא לו ד' שלום"

One may not greet another with "Shalom" in a bathhouse, for it is said, "And he called it 'Gd Shalom'."

6:25-32 Gidon's First Mission

20. Ralbag to Shoftim 6:25

והנה היו מוקצים ז' שנים וזה יורה כי זה הטעות היה מעת התחלת השעבוד כי ז' שנים היו תחת יד מדין כשקרה זה

They were set aside for seven years, indicating that this [idolatrous] error dated to the start of their enslavement; [the Jews] had been under Midian for seven years at the time of this story.

21. Malbim to Shoftim 6:25

שבעת החלו מדין למשול על ישראל נדרו להקריב פר הזה לע"ז עת יושעו ממדין

For since the time when Midian began to reign over Israel, they had vowed to bring this bull for the idol when they would be saved from Midian.

22. Ralbag to Shoftim 6:31

וידמה שהמיתו באופן שלא יהנו ממנו כדין המוקצה, ולא נצטרך לפרש זה כי הוא ממשפטי התורה...

It appears that he killed it, such that they would not benefit from it, as befits an entity dedicated for idolatry. It did not need to explain this, because that is part of the Torah's laws...

23. Talmud, Temurah 28b-29a

אמר רבי אבא בר כהנא שמנה דברים התירו באותו לילה: חוץ ולילה וזרות וכלי שרת וכלי אשירה ועצי אשירה ומוקצה ונעבד.

Rabbi Abba bar Kahana said: Eight [prohibitions] were permitted that night: Bringing a korban outside the Temple; bringing a korban at night; a non-kohen bringing a korban; bringing a korban without the proper vessels; using vessels which had been used to serve an *asheirah*; using wood from an *asheirah*; using an item which has been dedicated for idolatry; using an item which has been worshipped.

24. Malbim to Shoftim 6:32

ובזה נתקיים הכוונה העליונה להרחיקם ע"י מעשה הזאת מע"ז, וזה היה הכנה אל התשועה אשר הבטיח, שא"א שיושעו בעודם מאמינים בבעל:

Thus was fulfilled the Divine goal of distancing them from idolatry, with this deed. This prepared them for the promised rescue, for they could not be rescued while they believed in the Baal.

25. Ralbag to Shoftim 6:26

הוא הסלע שהניח עליו הבשר והמצות... והנה היתה הכונה להוסיף בגדעון אמונה בש"י:

This is the stone upon which he had placed the meat and matzot... And the goal was to increase Gidon's faith in Gd.

26. Midrash, Bereishit Rabbah 38:13

תרח עובד צלמים היה, חד זמן נפיק לאתר, הושיב לאברהם מוכר תחתיו.

הוה אתי בר אינש בעי דיזבן, והוה א"ל "בר כמה שנין את?" והוה א"ל "בר חמשיין" או "שיתין", והוה א"ל "ווי ליה להוה גברא דהוה בר שיתין ובעי למסגד לבר יומי!" והוה מתבייש והולך לו.

חד זמן אתא חד איתתא טעינה בידה חדא פינג דסולת, אמרה ליה "הא לך, קרב קודמיהון." קם נסיב בוקלסא בידיה ותבריהון לכולהון פסיליא, ויהב בוקלסא בידא דרבה דהוה ביניהון. כיון דאתא אבוה א"ל "מאן עביד להון כדין?" א"ל "מה נכפר מינג? אתת חדא איתתא טעינה לה חדא פינג דסולת, ואמרת לי 'הא לך, קריב קודמיהון,' קריבת לקדמיהון, הוה דין אמר 'אנא איכול קדמאי', ודין אמר 'אנא איכול קדמאי', קם הדין רבה דהוה ביניהון נסב בוקלסא ותבריהון!" א"ל "מה אתה מפלה בי, וידעין אנון?" א"ל, "ולא ישמעו אזניך מה שפיך אומר?" נסביה ומסריה לנמרוד...

Terach was an idolater. Once he went out of town, and he assigned Avraham to sell [idols] in his place.

When a man came to purchase, [Avraham] would ask him, "How old are you?" He would say, "Fifty" or "Sixty". Avraham would then say, "Woe to this person, who is sixty years old and yet he wishes to serve a days-old [idol]!" Ashamed, he would leave.

Once a woman came, bearing a jug of flour; she said to him, "This is for you; bring it before the idols." He took an axe in hand and smashed all of the statues, and then he put the axe in the hand of the largest one. When his father returned, he asked, "Who did this to them?!" He replied, "How could I hide it from you A woman came bearing a jug of flour, and she told me, 'This is for you; bring it before the idols.' I brought it before them, and this one said, 'I'll eat first,' and this one said, 'I'll eat first,' and the largest one took the axe and smashed them!" His father replied, "Are you mocking me? Do they know anything?!" [Avraham] responded, "Do your ears not hear what your mouth is saying?" [Terach] took him and gave him to Nimrod...

27. Rashi to Shoftim 6:31

וכדי לדחותם עד שיברח גדעון היה אומר כן:

He said this in order to stall them until Gidon could flee.

28. Ralbag to Shoftim 6:31

ולפי שהיה הוא ראש הע"ג הזאת.... והיה עם זה שר להם...

Because he was the head of this idolatry... and so he was their leader...

29. Metzudat David to Shoftim 6:31

מי אשר יריב בעבורו יומת על ידי עד הבוקר

Whoever will fight for him will be killed by me, by morning

30. Ralbag to Shoftim 6:31

אשר יריב בעבור הבעל מהם יומת עד הבקר ר"ל שלא ימתינו להמיתו כי אם עד אור הבקר...

Whoever would fight for Baal would be killed by morning, meaning that they would only wait until morning to kill him.

31. Malbim to Shoftim 6:31

ואם היה יכולת בידו היה ראוי שימית את גדעון עד הבקר והרי גדעון חי, הרי אין לו יכולת.

If Baal possessed the ability, it would be appropriate for him to kill Gidon by morning. But Gidon is alive, so Baal must not have the ability.